

ESY **tieto**

2/2006

ELÄKESÄÄTIÖYHDISTYKSEN JÄSENLEHTI

**Eläkesäätiön perustaminen
nyt ajankohtaista**

Eläkekilpailun kivinen pelto

2/2006

Sisältö

3

Pääkirjoitus: Pitkä, kuuma kesä

4

Heikki Halkilahti uskoo kassa- ja säätiökentän kasvuun

6

Eläkesäätiön perustaminen ajankohtaista

8

Orionin eläkesäätiö jakautui kahdeksi

10

Eläkesäätiöyhdistyksen kevätseminaari

12

Eläkekilpailun kivinen pelto

14

Ajankohtaista

15

Syksyn koulutustilaisuudet

ELÄKESÄÄTIÖYHDISTYS - ESY RY.

KALEVANKATU 13, 3. KERROS

00100 HELSINKI

PUH. (09) 687 7440

FAKSI (09) 6877 4440

SÄHKÖPOSTI: ETUNIMI.SUKUNIMI@ELAKESAATIOYHDISTYS.FI

WWW.ELAKESAATIOYHDISTYS.FI

ESYtieto

Eläkesäätiöyhdistyksen
jäsenlehti

Julkaisija

ELÄKESÄÄTIÖYHDISTYS - ESY RY
KALEVANKATU 13, 3. KERROS
00100 HELSINKI
PUH. (09) 687 7440
FAKSI (09) 6877 4440

Päätoimittaja

JOUKO BERGIUS

Toimitus

KEYPRESS OY
KIRSTI TONTTILA
PUH. 040 5050 677

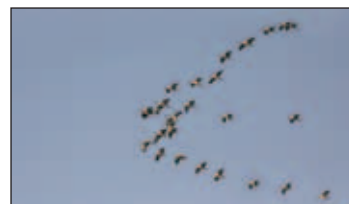
Taitto

SUL JULKAISUT OY
PETRI KUHNO

Kirjapaino

ECAPAINO OY, LAHTI

ISSN 0785-5931

KANSIEN KUVAT: PETRI KUHNO

Pitkä, kuuma kesä

Kesästä on nautittu ja aiempia säätilastoja rikottu. Voi siis olettaa, että virkistävän kesän jälkeen on riittävästi vireyttä keskusteluun ja asioiden edistämiseen.

Eläkesäätiöiden ja eläkekassojen näkökulmasta kevtluku-kaudelta jäi joitakin merkittäviä asioita syysksi. Sosiaali- ja terveysministeriö nimitti hallitusneuvos Erkki Rajaniemen ministeriön sisältä selvitysmieheksi. Ministeri Tuula Haataisen mukaan tarkoituksena ei ole polkaista käyntiin massiivista kilpailuselvitystyötä vaan edetä aiemmin tehtyjen selvitysten pohjalta, kertoi Helsingin Sanomat 10.6.2006. Tosiasiahan on, että jos tukeudutaan vain vanhoihin kilpailuselvityksiin, niiden perusteella on vaikea päätyä aiemmista poikkeaviin kannanottoihin. Sen vuoksi olisi ollut johdonmukaista, että selvitysmies olisi tullut hallinnonalan ulkopuolelta. Yhdistysemme mielestä vastuu kilpailuselvityksen tekemisestä olisi pitänyt antaa Kilpailuvirastolle.

Keskustellessani kilpailua ja eläkelaitosten tasapuolisuutta rajoittavista tekijöistä olen käyttänyt esimerkkinä vakuutusvalvonnan erilaista maksunmääräytymistä eläkesäätiöiden/kassojen ja eläkevakuutusyhtiöiden välillä. Säätiöiden maksu määräytyy perusmaksun, maksutulon ja eläkevastuun perusteella, mutta vakuutusyhtiöille ei maksua määräydy lainkaan eläkevastuun eli taseen perusteella. Vakuutusyhtiöiden keskusliiton toimitusjohtaja Esko Kivisaari piti tätä luonnollisena, koska hänen mukaansa Vakuutusvalvontavirastolla ei ole käsitystä taseeseen liittyvistä riskeistä. Vaikea on tällaisten vastausten jälkeen jatkaa asiallista keskustelua. Tarkastusmaksun uusien perusteiden valmistelu on ollut vireillä sosiaali- ja terveysministeriössä. Valmistu vain ei ole syntynyt.

Viime aikoina on keskusteltu, mitä palveluja eläkeyhtiöt voivat antaa eläkesäätiöille ja -kassoille. TEL-poikkeuksen hyväksyessään EU edellytti, että TEL-yhtiöt hoitavat vain TEL-vakuuttamista. On mielenkiintoista, että valvoja ei ole vaatinut eläkeyhtiöitä noudattamaan sitä. VVV on nyttemmin alustavassa kannanotossa lieventänyt kantaansa. Tanssiessakin on hyvä tietää, kumpi vie.

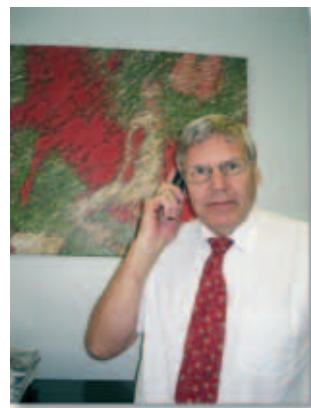
Kilpailun rajoittamisessa on usein kysymys pienistä, mutta merkittävistä asioista. Viime vuosina on keskusteltu, miten siirtyvä toimintapääoma tulisi määritellä. Yhdistyksen kantana on ollut sama periaate, jota noudatetaan eläkelaitoksen jakautuessa. Uuden laskentatavan mukainen siirtyvä toimin-

tapääoma on 21,6 prosenttia eläkevastuusta. Kesäkuun lopulla kahden eläkeyhtiön vakavaraisuus alitti tämän määrän. Jos vakavaraisuudet loppuvuoden aikana edelleen laskevat, merkitsi tämä sitä, että eläkeyhtiöstä siirrettävä vakavaraisuus laskisi merkittävästi alle 21,6 prosentin. Sen sijaan, jos joku purkaisi eläkesäätiön alhaisen vakavaraisuuden omaavaan yhtiöön, vakavaraisuutta pitäisi siirtää 21,6 prosenttia. Missä on symmetriaperiaate? Jakautumisen periaate toimisi tässäkin tapauksessa oikeudenmukaisesti.

Eläkeyhtiöiden vakavaraisuus laski maaliskuun lopusta kesäkuun loppuun noin viidellä prosenttiyksiköllä. Se on paljon. Eläkelaitosvaihtoa harkitsevan kannattaa nykysäännöin miettiä tarkasti oikeata ajankohtaa. Oman eläkelaitoksen perustaminen tuntuu juuri nyt järkevältä.

Eläkelaitosten vakavaraisuuden voimakas lasku toisella neljänneksellä osoittaa eduskunnassa päätettävänä olevan vakavaraisuuskehikon uudistuksen tarpeellisuuden. Voin ilokseni todeta, että vakavaraisuuskehikkoon tehdyissä muutoksissa on noudatettu tasapuolisuutta. Sen vuoksi on syytä olettaa, että kilpailuselvityskin johtaa eläkesäätiöiden ja eläkekassojen parempaan ja kilpailun kannalta tasapuolisempaan tulevaisuuteen.

Aurinkoista syksyä toivottaen

Jouko Bergius

JOUKO BERGIUS

Heikki Halkilahti:

Eläkekassat ja -säätiöt kilpailukykyinen vaihtoehto

■ **Tuore Eläkesäätiöyhdistyksen hallituksen puheenjohtaja Heikki Halkilahti uskoo eläkesäätiö- ja kassakentän kasvuun lähivuosina. Kilpailukyky edellyttää kustannustehokkuutta ja mahdollisuus vaikuttaa oman säätiön/kassan avulla henkilöstökustannuksiin on merkittävä. Viime vuosien tilastot osoittavat niiden tuovan parin prosenttiyksikön säästön vakuutusmaksuihin.**

TEKSTI: KIRSTI TONTTILA

Heikki Halkilahti on toiminut ESY:n hallituksen puheenjohtajana viime keväästä saakka. Sitä ennen hän ehti istua vuoden ESY:n hallituksessa.

– Alkuaikana olen todennut, että asioihin perehtyminen vaatii yllättävän paljon työtä, sanoo Halkilahti. Pitää tunnustaa, että hallituksen jäsenenä tulin selkeästi vähäisemmällä valmistautumisella kokouksiin. Toimisto sinänsä pitää kiittävästi huolta siitä, että materiaali tulee hyvinkin riittävästi ennen kokousta.

Työmäärän lisäksi Halkilahden on yllättänyt myös alan lainsäädännön eroavaisuudet jo kassojen ja säätiöidenkin välillä sekä toimintaympäristön keskeisten tahojen suuri määrä. Neuvottelukumppaneina ovat mm. sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö, Vakuutusvalvontavirasto, Kilpailuvirasto, Eläketurvakeskus, TELA ja työmarkkinajärjestöt. Polttavana aiheena on edelleen ollut eläkelaitosten eriarvoisuus erityisesti toimintapääoman siirroissa.

Kesän merkittävänä tapahtumana eläkesäätiökentässä Halkilahti mainitsee Poraston omistuspohjan laajentumisen. Se takaa hyvän kilpailutilanteen ja vahvistaa palvelujen tarjoajaa.

Puheenjohtajuuskauden alun mielenkiintoisia haasteita on myös ESY:n strategian ja tavoitteiden tarkistus. Se luo pohjaa ensi vuoden toimintasuunnitelman laatimiselle. Lähitulevaisuuden kuuminta perunaa nimettäessä ei Halkilahti koe olevansa kovin suuri ennustaja.

–Se on ilman muuta toimintapäätösmakysymys! Myös maksuperusteiset lisäeläkejärjestelyt säätiöissä ja kassoissa ovat tärkeitä asioita. Parhailaan myös selvitetetään, voisiko eläkekassojen jäsenyys TELA:ssa toteutua eläkesäätiöiden tapaan ESY:n kautta nykyisen suoran jäsenyyden asemasta. Näin ESY:n ääni kuuluisi entistä paremmin.

Tuore puheenjohtaja kokee tehtävänsä innostavaksi. – Kenttä on yhtenäinen ja intressit kaikilla samat. Voimme puhua kaikista asioista luottamuksellisesti. Piehellä on hyvä olla ystäviä!

Ikääntyminen tiedostettava

Heikki Halkilahti ei ole huolissaan säätiö- ja kassakentän osajien ikääntymisestä.

– Meidän tehtävänä on turvata jatkuvuus, hän sanoo. Eläkesäätiöillä ja -kassoilla on suuri yhteiskunnallinen merkitys. Ne toimivat lähellä yritystä eivätkä ole mikään erillinen saareke. Eivät kaikki halua olla it-alalla!

Halkilahti peräänkuuluttaa myös reilua kilpailutilannetta.

–Toivon, että voimme lähteä liikkeelle samalta viivalta! Valion hallintojohtajana ja runsaan 30 vuoden kokemuksella talosta Heikki Halkilahti toteaa oman kassan tai säätiön olemassaolon oikeuteksi. Pitkässä juoksussa edut näkyvät.

– Kymmenessä vuodessa kassojen ja säätiöiden maksut ovat työnantajalle keskimäärin kaksi prosenttiyksikköä vakuutusyhtiöitä edullisemmat. Myös vakavaraisuus on ollut paremmalla tasolla. Kassoilla ja säätiöillä on erinomaiset taloudelliset lähtökohdat. Työnantaja pystyy oman säätiönsä avulla vaikuttamaan henkilöstökuluhin hillitsevästi. Myös

omistajan läheisyys on arvo sinänsä. Esimerkiksi Valion Eläkekassassa Valion hallintoneuvoston varapuheenjohtaja on kassan hallintoneuvoston puheenjohtaja ja Valion hallituksen varapuheenjohtaja on kassan hallituksen puheenjohtaja. Näin kenttä tunnetaan ja ymmärretään sen tarpeet.

– Tärkeää on myös, että säätiöissä ja kassoissa henkilöstö on mukana hallinnossa. Se edesauttaa työnantajan henkilöstöpolitiikkaa. Esimerkiksi Valion Eläkekassan hallintoneuvoston 12 jäsenestä 6 ja hallituksen viidestä kaksi on henkilöstön edustajia, listaa Halkilahti.

ESY on vahvuus

Säätiö- ja kassakentän vahvuuksia luetellessa Heikki Halkilahti nostaa ESY:n roolin esille.

– Yksi kentän vahvuus on edunvalvoja ESY. On ollut hieno havaita, että sen ääntä kuullaan ja sitä arvostetaan. Asiantuntijan ääni kuuluu Halkilahden mielestä hyvinkin painoarvon verran – ja enemmänkin.

– Pienuus ei välttämättä ole heikkous, Halkilahti muistuttaa.

Halkilahti povailee kentälle valoisa tulevaisuutta.

– Työnantajille on tärkeää etsiä jatkuvasti uusia mahdollisuuksia kilpailukykyä parantamiseksi. Yksi keino on oman eläkekassan tai -säätiön perustaminen. Tarvitaan vaan lisää markkinointia ja tiedotusta! Säätiöillä ja kassoilla on pitkä positiivinen historia, joka on selvä kilpailuetu.

– Tuote tulee kuntoon ja nyt tarvitaan tietoisuuden lisäämistä, sanoo Halkilahti. Hän uskoo uusien eläkesäätiöiden syntyvän ja kentän kasvuun lähivuosina.

Eläkkeelle ei kiire

Heikki Halkilahti on viihtynyt Valion leivissä jo yli 30 vuotta. Hän on koulutukseltaan oikeustieteen kandidaatti ja ekonomi. Valion hallintojohtajana Halkilahti vastaa tietohallinnosta, lakiasioista ja toimii myös hallituksen ja hallintoneuvoston sihteerinä. Halkilahdella olisi mahdollisuus siirtyä eläkkeelle parin vuoden sisällä.

– Aion kyllä elää oppiemme mukaan

Heikki Halkilahden työhuoneesta avautuu näköala suoraan Valion sisäänkäyntiin.

ja jatkaa työelämässä pidempään – mikäli terveyttä riittää, hän sanoo.

Heikki Halkilahden työhuoneesta avautuu näköalapaikka Valion etupihalle. Työhuoneen seinä peittävät viimeisimmät taidehankinnat. – Ja taiteen keräilyn lisäksi kuuntelen työhuoneessa klassista, Halkilahti paljastaa.

Kuntoaan Halkilahti hoitaa kesäisin kävelemällä ja talvella hiihtäen. Myös kymmenen kilometrin matka työpaikalle taittuu yleensä vuosittain – ainakin ajatuksissa – vähintään kolmekymmentä kertaa polkupyörällä.

– Pidän myös huolta siitä, että jokai-

sena kuukautena minulla on vähintään 18 kuntosuoritusta. Kirjaan kuntoilut ylös ja jokainen 30 minuutin liikunta saa merkinnän. Suorituksiksi kelpaavat niin lumityöt kuin ruohon leikkuukin. Jos en pidä kirjaa, tulee helposti löysäiltyä!

Perhe on myös paras. Siihen kuuluu vaimon lisäksi viisi lasta, joista kaksi nuorinta on vielä kotona. Ympärivuotinen mökkeily ja ruoan valmistus ovat myös puheenjohtajan sydäntä lähellä.

– Mutta ruokaa laitan vain silloin kun huvittaa ja pääasiassa viikonloppuisin, Halkilahti tunnustaa.

Eläkesäätiön perustaminen ajankohtaista

■ **Eläkevakuutusyhtiöiden alkuvuoden 2006 sijoitustuotot jäivät alle 6,0 %:n sijoitustuottovaatimuksen. Tämän johdosta eläkeyhtiöiden toimintapääomat suhteessa eläkevastuisiin ovat pudonneet useita prosenttiyksikköä edellisvuodesta. Tämän vuoden maaliskuun lopusta kesäkuun loppuun pudotus oli keskimäärin viisi prosenttiyksikköä.**

Eläkeyhtiöiden huonot sijoitustuotot eivät ole kuitenkaan ehtineet vaikuttaa sijoitustuottovaatimukseen. Eläkelaitosten vakavaraisuus oli korkealla tasolla vielä keväällä, joten sijoitustuottovaatimus on edelleen asetettu korkealle. Vuoden 2006 lopun sijoitustuottovaatimus on 6,5 %, joten on odotettavissa, että vakavaraisuudet alenevat edelleen tänä vuonna.

Alentuneiden vakavaraisuuksien takia otollisin hetki perustaa eläkesäätiö on tämän vuoden lopussa.

varaisuutta 21,6 % kuitenkin korkeintaan eläkeyhtiön vakavaraisuuden verran. Koska aloittavan eläkesäätiön vakavaraisuus on samaa luokkaa kuin eläkeyhtiöillä, työnantajan kannattaa selvittää taloudellisin tapa järjestää lakisäätäinen eläkevakuutus.

Näillä näkymin sijoitustuottovaatimus on alenemassa ensi vuoden alussa. Nykyisillä vakavaraisuusluvuilla ja laskentamallilla sijoitustuottovaatimus vuonna 2007 on arviolta 5,5 % ehkä jopa alemmakin.

maksaa eläkkeitä, eläkevastuut vähenevät, mutta toimintapääoma säilyy.

Yritykset maksavat eläkeyhtiöille TEL-maksua hieman enemmän kuin eläkemeno edellyttää. Eläkeyhtiöt ovat siirtyneet työkyvyttömyyseläkkeiden rahoituksessa niin sanottuun tariffiluokkamalliin. Eläkeyhtiöt keräävät TEL-maksussa vakuustoitominnan heilahdeluja varten puskureita. Eläkesäätiössä työkyvyttömyyseläkkeitä varten ei tarvita puskureita.

Eläkesäätiön perustamispäätöksen tärkein tekijä lienee, saako työnantaja eläkesäätiössä suuremman osuuden ylijäämästä kuin eläkevakuutusyhtiössä. Eläkeyhtiöt jakavat sijoituksista ja hoitokustannuksista muodostuvan ylijäämänsä maksunalennuksina. Eläkevakuutusyhtiössä ylijäämän jakoperusteet ovat vakuutuksen rahastot ja maksetut TEL-maksut. Pitkään eläkeyhtiön asiakkaana ollut yritys ei saa vakuutuksensa rahastoista muodostuvia ylijäämiä täysimääräisenä, koska uudet asiakkaat saavat puolet ylijäämästä maksettujen TEL-maksujen perusteella. Eläkesäätiössä työnantaja on oikeutettu koko

Eläkeyhtiöiden toimintapääomat suhteessa eläkevastuisiin:

	31.12.2005	30.6.2006
Varma	29,3 %	26,6 %
Ilmarinen	32,1 %	29,5 %
Tapiola	24,1 %	21,1 %
Veritas	28,6 %	26,9 %
Etera	31,5 %	26,0 %
Eläke-Fennia	24,4 %	20,9 %

Vakuutuskannan siirrossa siirtyvä toimintapääoma

Jos työnantaja tekee sopimuksen eläkevakuutusyhtiön kanssa eläkesäätiön perustamisesta vielä tämän vuoden puolella, eläkesäätiöön siirtyy eläkevastuita kattavan omaisuuden lisäksi vaka-

Eläkesäätiön kannattavuustekijät verrattuna vakuutusyhtiöön

Eläkesäätiöllä on useita kannattavuustekijöitä verrattuna eläkevakuutusyhtiöön.

Vakuutuskannan rakenne saattaa tuoda ylijäämää. Esimerkiksi, kun eläkelaitos

Eläkesäätiölle lainasta maksettavat korot ovat eläkesäätiön sijoitustuottoja, jotka alentavat TEL-maksuja.

Eläkesäätiö voi myös sijoitustoiminnallaan tukea yrityksen liiketoimintaa. Eläkesäätiö voi esimerkiksi hankkia yrityksen tarvitsemat kiinteistöt, kuten pääkonttorin tai varaston, ja vuokrata ne yritykselle.

Eläkesäätiö voi myös hankkia tietyin määrällisin rajoituksin työnantajan osakkeita, josta yritys voi hyötyä monilla eri tavoilla.

ylijäämään.

Sijoitustoiminta on tuottanut perinteisesti eläkesäätiössä paremmin kuin eläkevakuutusyhtiössä. Syynä on lähinnä, että eläkeyhtiöt eivät voi ottaa riskiä siinä määrin kuin eläkesäätiöt. Luonnollisesti pieninä toimijoina markkinoilla eläkesäätiöt ovat tehokkaampia kuin suuret eläkeyhtiöt. Lisäksi vaikka eläkevakuutusyhtiöt pyrkivät saamaan parasta mahdollista tuottoa, käytännössä eläkevakuutusyhtiöillä on strategista sijoittamista ja sijoittaminen voi liittyä asiakashankintaan.

Eläkeyhtiöiden vakuutusmaksuun sisältyy yhtiöiden vakuutusten hoitoon tarvitsemat kustannukset. Hoitokustannukset saattavat olla jopa 5 % TEL-maksusta riippuen vakuutuksen suuruudesta. Eläkesäätiöiden hoitokustannukset ovat noin kolmannes eläkeyhtiöiden hoitokustannuksista. Syynä on lähinnä, että eläkeyhtiössä on vakuutettuna paljon pientyönantajia ja eläkesäätiöt eivät tarvitse raskaita tukitoimintoja, kuten myyntiä ja markkinointia.

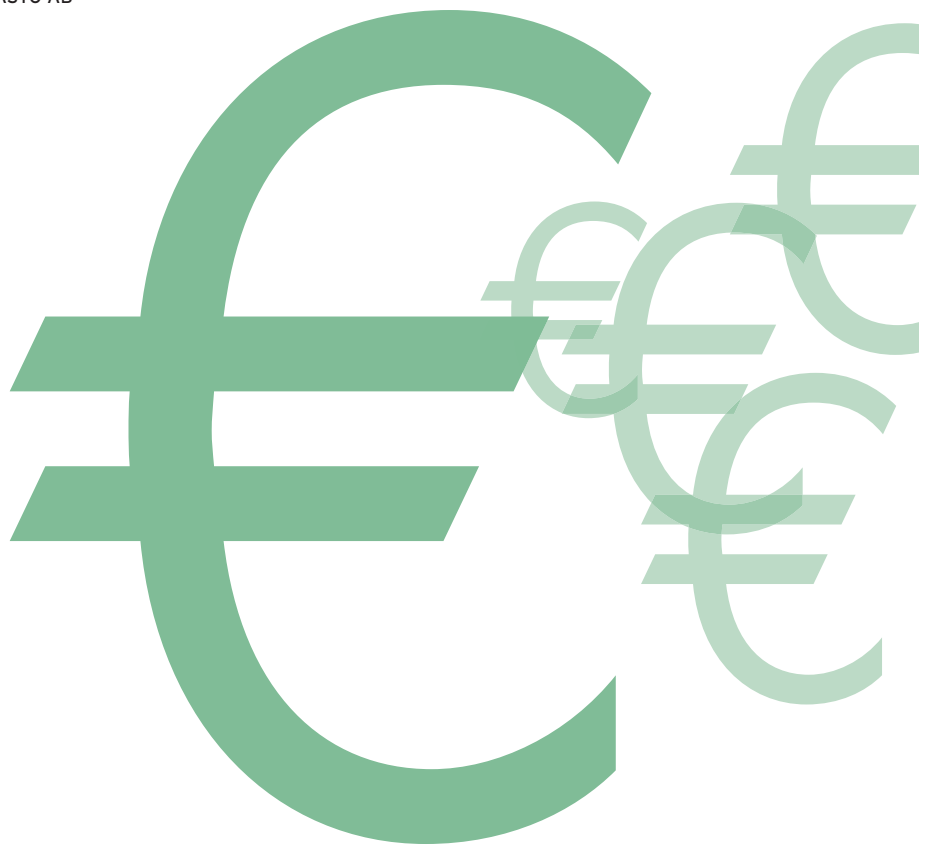
Eläkesäätiö tukee yrityksen toimintaa

Järjestäessään lakisäateisen eläkevakuutuksensa eläkesäätiössä yritys voi joustavammin hallita toimintansa rahoitusta ja lakisäateisiä eläkevakuutusmaksuja. Eläkevakuutusyhtiöissä vakuutusmaksu erääntyy maksettavaksi neljännesvuosittain. Eläkesäätiö voi vakuutta vastaan myöntää työnantajalle lainaa ja TEL-maksut voidaan maksaa joustavammin.

TEL-vakuutus eläkesäätiöön

Eläkesäätiöt ja -kassat ovat perinteisesti olleet useista syistä edullisempi tapa järjestää TEL-vakuutus kuin eläkeyhtiöt. Eläkesäätiöiden palvelutoimistot voivat kartoittaa, onko eläkesäätiö kustannustehokkain tapa hoitaa yrityksen lakisäateinen eläkevakuutus. Palvelutoimistot tarjoavat apua myös eläkesäätiön perustamiseen ja hallinnon järjestämiseen.

KALERVO KOISTINEN
AKTUAARI
OY PORASTO AB

Orionin eläkesäätiö jakautui kahdeksi Nuorennusleikkaus edessä säätiöillä

■ Orionin 50-vuotias eläkesäätiö jakautui tänä vuonna kahdeksi uudeksi säätiöksi; Orionin ja Oriolan eläkesäätiöiksi. Jakautuminen oli luontevaa emoyhtiön jakautuessa ja säätiömuoto koettiin edelleen kilpailukykyiseksi ja parhaaksi vakuuttamisratkaisuksi.

Kummankin uuden säätiön hallituksen puheenjohtaja Pauli Torkko ja asiamies Arla Immonen ovat huolissaan eläkesäätiöiden henkilökunnan ikääntymisestä ja nuoren polven alan osaajien puuttumisesta yleensäkin.

TEKSTI: KIRSTI TONTTILA

Orionin eläkesäätiö perustettiin tasan 50 vuotta sitten hoitamaan koulutetuille toimihenkilöille eläketurvaa. Tällöin kyseessä oli vielä henkilöstöetu, jolla palkitsemisen lisäksi pyrittiin sitomaan työntekijät yritykseen pitkäaikaisiin työsuhteisiin. Vapaakirjaotteutta ei säätiössä ole, joten etu toteutui vain työsuhteen jatkuessa eläketapahtumaan asti.

Vuonna 1962 säätiön säännöt muokattiin vastaamaan voimaantullutta TEL:ä. Työntekijät päätettiin tällöin vakuuttaa eläkeyhtiössä ja tänäänkin työntekijät on vakuutettu eläkeyhtiö Ilmarisessa ja Eläke-Tapiolassa.

Samana vuonna muodostettiin A- ja B-säätiöt, josta lisäetu on A-osastossa. Lisäetuna on TEL:ä parempi eläkekertymä. Jo vuonna 1973 alennettiin kaikkien säätiössä vakuutettujen vanhuuseläkeikä 63 vuoteen. Säätiön A-osasto suljettiin kesäkuussa 1990.

Vanhassa Orionin eläkesäätiössä oli A-osaston toimintapiirissä 640 henkilöä ja B-osaston 2400 henkilöä. Uusissa säätiöissä Orionin A-osastolla on 480 henkilöä ja B-osastolla 1870. Oriolan A-osastolla

Kummankin uuden säätiön asiamies Arla Immonen ja hallituksen puheenjohtaja Pauli Torkko kaipaavat nuorta polvea säätiöiden tehtäviin.

on 160 henkilöä ja B-osastolla 530. Eläkkeensaajia on yhteensä noin 1000.

Sijoitustoiminta, hallinto ja kirjanpito omissa käsissä

Säätiöt hoitavat itse hallinnon, kirjanpidon ja sijoitustoiminnan. Eläkkeiden laskenta ja maksatus on ulkoistettu. Sijoitustoiminnassa osaaminen on omassa talossa ja siitä vastaa varatoimitusjohtaja Pauli Torkko. Torkko on toiminut viimeiset 30 vuotta konsernijohdossa, ja 25 vuotta talousjohdossa ja tuntee sijoituskentän hyvin. Sijoituspäätöksissä hänellä on apuna Orion konsernin korko- ja valuuttatiimi. Erikoisrahastoissa käytetään

luonnollisesti ulkoisia vaihtoehtoja.

Vanhan säätiön sijoitusomaisuuden arvo oli kesäkuun lopussa 263 milj. euroa. B-osaston sijoituksista 42,8 prosenttia on joukkovelkakirjalainoja, osakesalkussa on sijoituksista 29,2 prosenttia, työnantajalainoissa 2,8 %, kapitalisaatiosopimuksissa 3,3 % ja rahoitusmarkkinavälineissä 21,9 prosenttia. A-osaston osakesalkun muodostaa työnantajayrityksen osakkeet. Säätiö omistaa 3,5 % koko yrityksen osakemäärästä, mikä on merkittävä omistus.

Orion ja Oriola

- Orion on eurooppalainen lääke- ja diagnostiikkayritys, joka painottaa liiketoiminnassaan innovatiivisten lääkehoitojen ja diagnostisten testien kehittämistä globaaleille markkinoille. Orion-konsernin liikevaihto jakautumisen jälkeen oli 3.7.2006 annetun taloudellisen katsauksen mukaan kaudelta 1-6/2006 329,8 (295,6) milj. EUR ja se kasvoi vertailukaudesta 11,6%. Henkilöstömäärä 1-6/2006 oli 3 178 henkilöä.
- Oriola-KD Oyj on Oriola-KD -konsernin emoyhtiö. Konsernin liiketoimintaloja ovat lääkkeiden jakelu ja kauppa ja terveydenhuollon ja hammashoidon kauppa.
- Oriola-KD muodostui 1.7.2006 Orion-konsernin Tukkukaupparyhmästä, jonka muodostivat Oriola Oy ja Kronans Droghandel AB -alakonsernit tytäryhtiöineen. Jakautumisessa Oriola-KD:lle siirtyi Oriola Oy:n koko osakekanta sekä jakautuvan Orionin 69,39 % omistusosuus KD:stä.
- Konsernin kokonaislaskutus vuonna 2005 oli 2392,2 miljoonaa euroa. Konsernin henkilöstön määrä vuoden 2005 lopussa oli 1530 henkilöä.

– Kiinteistösiijoituksia meillä ei ole laisinkaan, johtuen historiastamme ja siitä, että emoyhtiö on omistanut työsuhdeasunnot. Eläkesäätiö on sijoittamisessa huomattavasti notkeampi kuin eläkevaikuttaja. Pystymme joustavammin valitsemaan ja mukauttamaan korkopuolen sijoitusperiodeja ja instrumentteja, sanoo Pauli Torkko. Sijoitusten tuotto prosentti on vaihdellut 5–10:een vuosittain. Tuotto-odotukset ja sijoitusjakaumat ovat Torkon mukaan jatkossakin samansuuntaiset.

Sijoitusinstrumenttien monipuolistuminen luo uusia haasteita ja näköaloja, joiden tavoitteena on asiakashyvitysten kilpailukykyisyys vakuutusyhtiöihin nähden. Eläkekustannukset suhteutettuina palkkoihin ovat säätiössä olleet viime aikoina pari prosenttiyksikköä vakuutusyhtiöitä alhaisemmat.

Jakautuminen kahdeksi eläkesäätiöksi iso savotta

Jakautuminen kahdeksi säätiöksi oli asia, jota Arla Immosen mukaan suurempi ponnistus kuin oltiin osattu odottaa. – Byrokratian määrä yllätti, hän sanoo.

Kaiken kaikkiaan jakautuminen vei suunnittelusta toteutukseen kymmenen kuukautta ja nyt on vielä edessä uuden Oriolan säätiön sisäanjajavaihe. Loppuvuoden tavoitteena on saada uudet säätiöt toimimaan itsenäisesti ja siirtää niihin säätiöiden hoitamiseksi tarvittava tietous. Arla Immonen kiittää ESY:n apua prosessin läpiviemisessä. ESY:n kautta ja avustuksella saatu tieto ja konsultaatio olivat todella arvokkaita.

Jatkonäkymät

Jatkossa yhtenä uhkana Immonen näkee byrokratiaviidakon lisääntymisen.

– Säätiön pyörittäjän tehtävä on tullut haasteellisemmaksi ja sisältää aikaisempaan verrattuna yhä useampia uusia ja vuosittain muuttuvia tehtäviä. Säätiöiden henkilöstössä on tietty sukupolvenvaihdos tapahtumassa. Mistä löytyvät jatkossa uudet osaajat, kysyy Immonen. Säätiökentällä jo olemassa olevan asiantuntemuksen koordinointi palvelutoimistojen avustuksella lienee jatkossa keino pitää säätiöt toimintakykyisinä ja estää vakuutusmuodon vaihtaminen vain siitä syystä, että työsarja koetaan liian raskaaksi.

Torkko vannoo vapaan kilpailun ja erilaisten vaihtoehtojen nimiin.

–Työ- ja eläkekustannukset ovat niin suuri osuus yrityksen budjetissa, että tietoa näistä täytyy olla mahdollisimman paljon. Näin on yleensä säätiöissä, sanoo Torkko. Nuoriso olisi saatava kiinnostumaan näistä suurista kustannuslajeista ja vaikuttamaan niihin. Sijoituspuolelle on kyllä tunkua, mutta pelkkä into ei siinäkään riitä. Sijoittamisen pitää olla kilpailukykyistä ja tuottoisaa – myös vaikeina aikoina. Ei riitä, että on paras luokalle jääneistä, Torkko muistuttaa.

Arla Immonen on huolestunut myös liian varhaisen eläköitymisen lisääntymisestä. On surullista, jos nuoret työntekijät eivät kestä tämän päivän työelämää ja masentuvat liian helposti. Eläkkeelle siirtyminen tuntuu olevan monelle ensimmäinen ja ainoa vaihtoehto. Eläkesäätiössä rajapintoja työtehtävien muuttamiseksi ja työelämässä jatkamiseksi voidaan pohtia enemmän. Eläkkeelle siirtymistä pohtivat henkilöt tunnetaan yleensä henkilökohtaisesti ja päätöksenteko on siten joustavampaa.

Eläkesäätiöyhdistyksen kevätseminaari

– miten saada parempi tuotto eläkevaroille?

Tämänkeväinen seminaari oli 32. ESY-seminaari. Ensimmäinen järjestettiin vuonna 1972 laivaseminaarina Lyypekkiin. Nyt matkattiin pikalaivalla Tallinnaan, jossa Reval Hotel Olümpia toimi seminaarin pitopaikkana. Tiukan asiaohjelman lisäksi tutustuttiin keväällä avattuun Tallinnan uuteen taidemuseoon KuMuun sekä Mustapäiden veljesten tiloihin, joissa keskusteltiin vapaammin yhteisistä asioista.

Puheenjohtaja **Heikki Halkilahti** arvioi seminaarin avauspuheenvuorossa hajautetun työeläkejärjestelmän kehitystä sekä sen tulevaisuutta eläkesäätiöiden, eläkekassojen ja erityisesti työnantajien näkökulmasta. Hänen näkemyksensä mukaan, vaikka aivan viimeaikoina on ollut nähtävissä oikeansuuntaista kehitystä, ovat työeläkejärjestelmän kilpailuun liittyvät selvitystarpeet edelleen ajankohtaisia. Heikki Halkilahden

ajatuksia työeläkejärjestelmästä on luettavissa lisää toisaalla tässä lehdessä.

Myös toimitusjohtaja **Jukka Rantala** arvioi eläkejärjestelmän kehitystä. Hänen näkökulmansa käsitteli työeläkejärjestelmää siinä tehtyjen eläkeuudistusten jälkeen.

Hän arvioi muun muassa etuuksien ja rahoituksen tasapainoa, todeten etuuksien olevan kohtuullisessa tasossa eivätkä rahoituspaineetkaan ole kohtuuttomia. Myös väestörakenteen muutoksen tuomat paineet on hänen mielestään onnistuttu kontrolloimaan tasapainoisesti ja kansainvälisessä vertailussakin on Suomella hyvä asema. Indeksiksi maksukatto -keskustelun hän uskoo edelleen jatkuvan. Samoin yhteistyö- ja kilpailuasioissa hän näki vielä olevan selkiyttämisen varaa.

Seminaarin keskeinen teema oli työeläkejärjestelmän kate- ja vakavaraisuussäännösten uudistaminen sekä sijoitustoiminnan riskinkantokyvyn

kasvattaminen. Mistä saada lisää tuottoja työeläkejärjestelmälle ja riittävätkö uudistukset? Toimitusjohtaja **Kari Joutsa**, hallitusneuvos **Erkki Rajaniemi**, tutkimusjohtaja **Esko Haavisto** sekä finanssineuvos **Urpo Hautala** alustivat omista näkökulmistaan sijoitusuudistusta ja sen vaikutuksista. Vaikka yhteenvetona voitasi todeta tulevan sijoitusuudistuksen olevan oikean suuntainen, jäi alustusten jälkeen ilmaan edelleen keskeinen kysymys TyEL-maksun ja -rahastoinnin riittävyydestä myös nuoremmille ikäluokille.

Toisen päivän antia olivat johtaja **Riitta Korpiluoman** alustus vuoden 2007 työeläkeuudistuksen eli työntekijän eläkelain (TyEL) ja yrittäjien eläkelain (YEL) sisällöistä. Ylitarkastaja **Tuomas Angervo** valotti lisäeläkerahastodirektiivin myötä tulevia muutoksia ja lopuksi toiminnanjohtaja **Folke Bergström** kertoi elokuun alusta voimaan tulevasta varautumissuunnitelmasta ja sen sisällöstä

eläkesäätiöissä ja eläkekassoissa.

Seminaarissa oli mukana 210 henkilöä. Kuten aina, mukana oli näissä merkeissä aivan ensikertalaisia, mutta myös pitkän päivätyön eläkesäätiö- ja eläkekassarintamalla tehneitä asiantuntijoita. Seminaarien asiantuntija-alustusten kuuleminen, taustakeskustelut ja kollegoiden tapaaminen on aina yhtä antoisaa. Kuten puheenjohtaja Heikki Halkilahti avaus-

puheen vuoronsa lopuksi totesi: ”Maailma ympärillämme muuttuu. Ennakoi tuleva tilanne ja varaudu siihen – niin myös työeläkejärjestelmässä”. Näissä merkeissä jatkamme toimintaamme, ensi vuonna tavataan. Missä? Sitä ei kerrota vielä.

Kiitos kaikille osallistujille ja erityiskiitos erinomaisille alustajillemme.

Tiukan asiaohjelman lisäksi tutustuttiin keväällä avattuun Tallinnan uuteen taidemuseoon KuMuun sekä Mustapäiden veljesten tiloihin, joissa keskusteltiin vapaammin yhteisistä asioista.

Mustapäiden veljesten talon Valkoisessa salissa keskustelemassa Tamrock Oy:n Eläkesäätiön edustajat: Teijo Heikkilä, Leena Tuominen, Liisa Siikakoski, Marjut Koivisto ja Markku Sariola.

Markku Holma ja Sirpa Moilanen Apteekkien Eläkekassasta nauttivat KuMu:n annista.

Perinteisessä seminaarin tietokilpailussa kunnostautuivat: Tuomo Kaipainen, Kemira Oyj:stä, Jukka Pirilä, Eläkekassa Viabekistä ja Matti Leppälä TELA:sta. Jouko Bergius toimi ylituomarina.

Eläkekilpailun kivinen pelto

Suomea on rakennettu viime vuosikymmenet suuren yhteisymmärryksen vallitessa ja tulokset ovat olleet monilta osin kansakunnan kannalta hyviä. Ehkä kaikki saavutukset eivät ole kuitenkaan tämän yksituumaisuuden seurausta. Tyytyväisyys yksituumaisuuteen on köllötellyt kuitenkin kapaloissaan joillakin sektoreilla liiankin kauan ja emme ole läheskään aina havahtuneet huomaamaan ympärillämme tapahtunutta kehitystä. Liian moni asia on nykytarkastelussa osoittautunut sellaiseksi, että asiantilaa on pakko muuttaa ja hyväksyä kilpailulisten tekijöiden ensisijaisuus tuntuipa se sitten toimijoista kuinka vaikealta ja tarpeettomalta tahansa. Meidän on suostuminen vihdoinkin siihen, että sääntelytalous ja sen periaatteiden toteuttaminen eivät ole enää nykypäivää. Myöskään yhteiskunnallisesti meillä ei ole enää varaa toimia siten, että resursseja ei käytetä tehokkaasti ja hyväksyttyä sen tuomaa vaadetta toiminnan tehostamiseen. Yritystoiminta on käytännössä muuttunut yli kansalliset rajat ylittäväksi. Muutama vuosi sitten ei olisi voinut kuvitellakaan, että alkaisi syntyä ns. eurooppayrityksiä, joille laaditaan omaa ylikansallista lainsäädäntöä. Eri maissa on tajuttu menestyvän yritystoiminnan merkitys koko kansantaloudelle ja kehitetään koko ajan toimintaa ja kilpailukykyä tehostavia toimenpiteitä.

Olen pohdiskellut toisinaan ajatusta, että – kuten kerrotaan – ns. Puron työryhmässä ei käsitellä asioita yksittäisten laitosten näkökulmasta vaan kokonaisuuksia ja tehdään periaateratkaisuja. Näin on helppo uskoa. Mutta syltystehtaan voi epäillä löytyvän porrasta

alempaa, jossa keskeinen käsiteltävien asioiden valmistelu tapahtuu ennen yleisistä linjauksista sopimista. Olisi kovin inhimillistä, että valmistelutasolla tulevat analysoiduksi myös vaikutukset alaan, koska valmistelijoina ovat alaa parhaiten tuntevat tahot. Samat tahot ovat sitten periaatelinjausten jälkeen valmistelemaan annettavaa lainsäädäntöä yhdessä viranomaisten kanssa. Montako hattua ja roolia voi samoilla henkilöillä olla niin, että uskottavuus ja puolueettomuus voivat samalla säilyä tai että asia näin edes nousee mieleen? Valmistelu ja päätöksenteko ovat meillä kovin keskittynyttä ja viranomaisten riippumatonta rooli saattaa muodostua riittämättömäksi. Virkavastuulla toimii ainoastaan viranomaistaho. Menettely johtaa myös siihen, että ns. poliittisen kontrollin mahdollisuudet jäävät vähäisiksi. Onko tässä selitys kivisen pellon syntyyn?

Piiri pieni pyörii

Menneisyyttä on, että jonkun palveluntarjoajan toiminta on niin turvattu, että tuote kuin tuote menee kaupaksi samalle kumppanille vuodesta toiseen ja hinnasta riippumatta. Tilanne edellyttää oligopolista toimijakenttää ja näin mahdollisuutta säädellä alan pelisääntöjä ja toimintaedellytyksiä. Tällaisessa maailmassa pieni toimijapiiri pystyy sopimaan keskenään menettelytavoista, jakamaan markkinat ja tekemään sopimuspiirin ulkopuolella olevien toiminnan vähitellen mahdottomaksi. Tätä maailmaa perkaavat kilpailuviranomaiset tänään aiheellisesti.

Toimivaan kilpailuympäristöön kuuluu jo lähtökohtaisesti yhdenvertaisten toiminnallisten ja taloudellisten lähtö-

kohtien takaaminen niin alalla toimiville kuin sille aikoville. Toimivan kilpailun piirissä myös mahdollisuudet eri asiakasryhmien erivertaiseen kohteluun ovat rajoittuneempia. Huonoa kohtelua saavalla asiakkaalla on tällöin mahdollisuus äänestää jaloillaan.

Yrityselämässä edellä mainittu on paljolti jo toteutunut. Julkisista hankinnoista tehty laki edellyttää myös julkisyhteisöiltä tarjouspyyntöjen tekemistä. Samalla kilpailuviranomaisilla on aktiivinen rooli terveen kilpailun toteutumisen valvonnassa.

Työeläkesektorilla aito kilpailu on vielä alkutaipaleella kohti tasapuolisempaa toimintaympäristöä. Kilpailuviranomaiset ovat vuosien mittaan lausuneet käsitteensä sektorin elämänmenosta, mutta muutosvastarintaa alan sisällä perustellaan vielä monesti mm. järjestelmän sosiaaliturvaluonteella. Erimielisyyttä siitä, että kysymys on sosiaaliturvasta, ei ole. Lakisäteinen eläke-etuus muodostuu kaikille yhdenmukaisin perustein. Samoin työeläkejärjestelmään kuuluvalla tasaajärjestelmällä ja konkurssiyhteisvastaulle on esitettävissä hyviä perusteluja. Ehkä niiden laajuudesta, summittaisuudesta ja ulottuvuudesta voisi myös keskustella. Menettelyistä ”sovittaessa” näyttää kokonaan unohtuvan eri laitostyyppien perimmäinen luonne ja kustannusten oikeudenmukainen kohdentuminen. Tällöin jää syrjään myös eläkekassan tai -säätiön taustalla olevan työnantajan merkitys ja asema. Harhaanjohtavaa on kuitenkin ajatella, että sosiaaliturvuonteen vuoksi ei olisi mahdollista huolehtia toimijoille tasapuolisen kilpailuympäristön toteutumisesta. Tämän lähtökohdan olisi luullut olevan itsestäänselvyys, niin

toimija- kuin viranomaispuolellakin aikoja sitten.

Työnantaja kaipaa vaihtoehtoja

Aina, kun esille on noussut sana eläkekassa tai eläkesäätiö, niin jollain merkillisellä tavalla kuulijan mieleen on saatu nousemaan pelko jostain uhkaavasta. Kuinka asenne on onnistuttu iskostamaan mieleen näin tehokkaasti? Mitkä tämän ajattelumallin kestävä perusteet ovat? Itse en niitä löydä! Yrityksille on onnistuttu antamaan kuva heittelevistä maksutasoista ja opetettu samalla asiakkaat tyytymään ajatukseen: maksamalla pyydetyn voit unohtaa moiset seikat. Viime aikoina hokemana on kuultu ydintoimintoihin keskittymistä ja muun ulkoistamista. Onko yrityksen kannalta hyväksyttävää, että sillä ei ole vaihtoehtoja eikä myöskään vaihtoehtokustannuksia? Kuitenkin eläkemaksumeno on mitä keskeisin yrityksen tulokseen vaikuttava tekijä.

Samankaltainen kehityskulku näyttää toteutuvan myös lisäeläkesektorilla. On selvää, että jo lähivuosina lisäeläketurva nousee uudelleen merkittävästi tapetille ja siitä muodostuu yrityksille yksi niiden henkilöstöpolitiikan keskeinen väline kilpailussa työvoimaresursseista. Meillä - edelleen - tämä sektori halutaan läänittää vain vakuutusyhtiöille. Vallitsevalle muutostarinnalle ei ole olemassa perusteita, mutta silti toimintaedellytysten luominen erityyppisille toimijoille näyttää, ainakin eläkesäätiöiden ja eläkekassojen suhteen, olevan Suomessa edelleen työn ja tuskan takana. Hyvänä esimerkkinä on maksuperusteinen lisäeläketurva.

Olisiko aiheellista kysyä, mitä kansantaloutemme menettää siinä, että kilpailu ei toimi eläkejärjestelmässä tehokkaasti vaan tämä sektori pyritään pitämään harvojen läänityksenä. Yritysten kannalta

uhat ja paineet sosiaaliturvamaksujen jatkuviin korotuksiin lisääntyvät ja tarve työntekijöiden eläke-etuuksien leikkamiseen kasvaa. Onko meillä varaa tähän? Mistä tilanteen muuttaminen kiikastaa?

Kohtuus myös työeläkejärjestelmään

Vanhassa tuomarin ohjeessa sanotaan, että se mikä ei ole kohtuullista ei voi olla myöskään laki. Kohtuusperiaatetta voidaan vakuutustoiminnassa pohtia hyvin monesta eri näkökulmasta. Eräs näkökulma on, että se johtaisi siihen, että vakuutusmaksujen taso toteutuneisiin riskeihin olisi kohtuullinen ja että vakuutuskannan hoitamisesta syntyvää ylijäämää pitäisi jakaa kohtuullisessa määrin niille, jotka ovat riskin kantaneetkin. Kohtuuden tulisi toteutua myös siinä, missä määrin kukin on menoja aiheuttanut.

Free entry – free exit ei suomalaisessa eläkejärjestelmässä toteudu. Tämä edellyttää, että markkinoille tuleminen ja sieltä poistuminen tapahtuisi vakuutuksenottajan näkökulmasta ilman voittoa tai tappiota. Viime vuosien tapahtumia, muun muassa ns. siirtyvän toimintapääoman ympärillä, voisi kutsua irvokkaaksi näytelmäksi, jossa työeläkevarojen käyttöä ei ole säästetty! Olisi ehkä aiheellista kysyä, millaiseen moraalisiin ja yhteiskuntavastuuseen tapahtuneet voivat perustua. Tällainen lienee mahdollista vain oloissa, joissa toimijat pääsevät itse luomaan toimintansa, tavoitteidensa oikeuttamisperusteet ja toteuttamaan vielä ne. Voiko järjestäytyneet yhteiskunta sallia tämän? Entä siihen liittyvät vastuukysymykset? Hetkellinen voitto voi myöhemmin muodostua suureksi tappioksi. Historialla on hyvä muisti.

Merkityksellistä on myös, miten toimijaosapuolia kohdellaan varsinaisen

toiminnan aikana. On ikävää havaita, että eläkesäätiöt ja –kassat ovat vuodesta toiseen maksaneet Vakuutusvalvontaviraston tarkastusmaksuja korkeammin perustein kuin työeläkeyhtiöt. Ehkä niitä on sitten valvottu koko rahan edestä! Voi kysyä, olisiko valvontaa ollut aiheellista kohdentaa myös toimijoiden merkityksen mukaan?

Kannusteet kuntoon

Kilpailullisen toimintaympäristön terveen kehityksen kannalta on välttämätöntä, että huolehditaan myös alalle tulon mahdollisuuksista. Tähän ei riitä toteamus: eipä ole uusia näkynyt. Pitäisi ymmärtää, miksi ei. Tässä suhteessa kannusteiden pitää olla kunnossa. Nyt yritysten päätöksentekoon vaikuttaa olennaisesti se, saako perustettava eläkesäätiö tai eläkekassa osansa vakuutusyhtiön kerätyistä puskureista. Perustettava eläkelaitos saa tällä hetkellä mukaansa vakavaraisuudesta kolme neljäsosaa eikä tasoituvastuuta lainkaan. Toisessa eläkelaitoksessa ollutta päättynyttä vakuutusmaksua ja siihen liittyviä varoja, ei nykyäänöillä ole mahdollisuutta saada mukaan.

Meneillään olevan, ties monennenko, selvitysprosessin tuloksia on syytä odottaa kuitenkin toivoa täynnä. Tosi-asioiden tunnustaminen ja konkreettiset toimet ovat välttämättömiä. Tasapuolisen kilpailuympäristön aikaansaaminen eläkelaitosten kesken on pitkä ja kivinen tie, mutta matka taittuu vain taivaltaen. Odottaen asiat eivät muutu. Edunvalvojana Eläkesäätiöyhdistys, jäsentensä avustuksella, on paljon vartijana.

PEKKA KORHONEN
TOIMITUSJOHTAJA
OP-ELÄKEKASSA JA OP-ELÄKESÄÄTIÖ

>>> Ajankohtaista

Selvitys kilpailuolosuhteista 21.6.2006

Sosiaali- ja terveysministeri asetti 21.6.2006 hallitusneuvos Erkki Rajaniemen STM:stä selvittämään lakisääteisen työeläkejärjestelmän kilpailuolosuhteita. Selvityshenkilön on tehtävä mahdolliset ehdotuksensa lainsäädäntömuutoksiksi ja muiksi toimenpiteiksi vuoden 2006 loppuun mennessä. Hänen on tullut tiedottaa sosiaali- ja terveysministerille selvitystyön etenemistä 27.9.2006 mennessä.

Selvitystyön taustalla ovat erityisesti Kilpailuviraston antamat lausunnot ja aloitteet työeläkealan kilpailukysymyksistä. Selvityshenkilö Rajaniemen tulee työnsä aikana kuulla Kilpailuviraston lisäksi Vakuutusvalvontavirastoa, vakuutusalan järjestöjä ja työmarkkinakeskusjärjestöjä.

Eläkerahastolakitöryhmä 2.6.-23.6.2006

Eläkerahastolaksi on kutsuttu eläkesäätiö- ja vakuutuskassalain yhdistämiseen tähtäävää hanketta. Lisäeläkerahastodirektiivin implementointityön yhteydessä sosiaali- ja terveysministeriön alkuperäinen tavoite oli eläkesäätiö- ja vakuutuskassalain yhdistäminen ja direktiivin implementointi yhdistettyyn lakiin.

Direktiivin eduskuntakäsittelyssä useat lausunnonantajat esittivät, että maksuperusteisen lisäeläketurvan järjestäminen tulisi mahdollistaa Suomessa myös eläkesäätiö- ja kassamuotoisessa eläkerahastossa. Kilpailu- ym. syistä johtuen ei ole perusteltua, että tämän tyyppiset järjestelyt rajattaisiin koskemaan vain suomalaisia ja ulkomaisia henkivakuutusyhtiöitä, varsinkin kun saman suomalaisten lisäeläketurvaa hoitavan eläkerahaston perustaminen toiseen EU-jäsenvaltioon on mahdollista.

Eduskunnan talousvaliokunta muistiossaan ja eduskunta lausumassaan edellytti, että hallitus valmistele viipymättä vakuutettujen ja työnantajien oikeudet ja velvollisuudet turvaavan, toimivan ja kansainvälisesti kilpailukykyisen eläkerahastolainsäädännön kokonaisuudistuksen. Hallituksen tuli antaa esityksensä eduskunnalle syyskuun 2006 loppuun mennessä, jotta päätökset voitaisiin tehdä jo kuluvan vaalikauden aikana.

Direktiivin eduskuntakäsittelyn jälkeen sosiaali- ja terveysministeriö perusti ns. eläkerahastotyöryhmän, jonka tehtävänä oli laatia esitys direktiiviä koskevaan jatkotyöhön liittyvien tehtävien priorisoinnista ja aikataulusta, koska oli ilmeistä, että annetun aikataulun puitteissa ei ollut mahdollista saada aikaan sekä maksuperusteisen lisäeläkejärjestelyn mahdollistavaa lainsäädäntöä ja eläkesäätiö- ja vakuutuskassalain yhdistämistä. Lisäksi jotkut työryhmän osapuolista ovat pitäneet tärkeänä AB-eläkesäätiöiden ja -kassojen TEL- ja lisäeläketoinnin eriyttämistä. Koska työryhmä ei päässyt asiasta yksimielisyyteen, sosiaali- ja terveysministeriön tehtäväksi jäi ratkaista eri osa-alueiden aikataulukysymykset. Työryhmämuistiossa todetaan, että kaikki käsitellyt kysymykset olisi ratkaistava juhannukseen 2007 mennessä.

Siirtyvä toimintapääoma 1.7.-31.12.2006

Siirtyvän toimintapääoman määrä muuttuu viimeisten lainmuutosten 250-252/2006 (HE 158/2005) jälkeen puolivuositain. Vakuutusvalvontaviraston 5.5.2006 jättämän esityksen perusteella STM vahvisti siirtyvän toimintapääoman määräksi **21,6 prosenttia** eläkevastuun määrästä laskettuna.

Alkuvuoden sijoitustuotot

Työeläkerahastojen alkuvuoden sijoitustoiminnan tuotto sitoutuneelle pääomalle oli keskimäärin 1,1 prosenttia (TELAn jäsenyhteisöt). Eläkesäätiöiden ja -kassojen puolivuosituotto oli vastaavasti 2,0 prosenttia.

Sijoitustuotot	1-6 2006 *)	1998-2005
Eläkesäätiöt ja -kassat	2,0	7,8
Eläkevakuutusyhtiöt	1,1	7,1

*) puolivuosituottoa ei ole muutettu kokovuosituotoksi

Vakavaraisuudet (toimintapääoma-% vastuuelasta)

	30.6.06	30.3.06	31.12.05
Eläkesäätiöt ja -kassat	31,6	n. 35,0	34,5
Eläkevakuutusyhtiöt	26,5	31,4	29,3

Lähde: Työeläkevakuuttajat TELA

Laskuperustekorko 1.7.-31.12.2006

Työntekijäin eläkelain (TEL) mukaista laskuperustekorkoa korotettiin 1.7.2006 lukien 6,0 prosentista **6,5 prosenttiin**.

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvisti asetuksella (415/2006) lisäeläketurvan laskuperustekoroksi 3,5-3,85 %.

Eläkesäätiöiden ja -kassojen sääntömuutokset lisäeläkerahastodirektiivin sekä TyEL:n johdosta

Direktiivin implementoinnin johdosta lisäeläketurvaa hoitavien eläkesäätiöiden ja -kassojen sääntöjä on muutettava. Sääntömuutokset koskevat eläkesäätiön ja -kassan tiedonantomäärä-

Eläkesäätiöyhdistyksen kotisivuilta <http://www.elakesaatioyhdistys.fi> avaintietoja kohdasta löytyy Eufex Oy:n © rahastoindeksiluettelo, jossa on lyhyen koron rahastojen, pitkän koron rahastojen, hedgerahastojen, yhdistelmärahastojen sekä osakerahastojen toimiala- sekä maakohtaisia keskimääräisiä tuottotietoja.

yksiä ja oikeusturvaehtoja. TyEL aiheuttaa voimaantullessaan sääntömuutoksia pääasiassa lakiviittausten johdosta sekä lisäeläketurvaa että TEL-eläketurvaa hoitavien eläkesäätiöiden ja -kassojen sääntöihin.

Eläkesäätiöyhdistyksen mallisääntöryhmässä valmisteltiin yleiskirjeet ja mallit sääntöjen muuttamiseksi, jotka toimitettiin jäsenille ja yhteistyökumppaneille elo-syyskuun vaihteessa.

Sääntömuutoshakemus on toimitettava Vakuutusvalvontavirastoon viimeistään 29.12.2006 mennessä, jotta uudet säännöt voidaan vahvistaa voimaan tuleviksi 1.1.2007 alkaen.

Työntekijän eläkelaki mahdollistaa eläkesäätiöille ja -kassoille aikaisemmin Eterassa vakuutetun LEL- ja TaEL-kannan vakuuttamisen omassa eläkelaitoksessa uusien työsuhteiden osalta 1.1.2007 ja jatkuvien työsuhteiden osalta 1.7.2007 alkaen. Ellei ole olemassa erityisiä perusteita, vakuutuskannan hoitaminen on tarkoituksenmukaisinta järjestää keskitetysti yhdessä laitoksessa.

Hallituksen esitykset kate- ja vakavaraisuussäännösten uudistamiseksi 8.6.2006

Lainsäädännön taustalla ovat työmarkkinakeskusjärjestöjen eläkeneuvotteluryhmän, ns. Puron ryhmän, julkaisema sijoitus selvitys ja selvitysmies Matti Louekosken hallintoa ja valvontaa koskevat ehdotukset. Näiden selvitystöiden rinnalla sosiaali- ja terveysministeriö valmisteli hallituksen esityksen muotoon kirjoitetut kate- ja vakavaraisuussäännösten uudistamishdotukset.

Toteutuessaan ehdotukset parantavat TEL-toimintaa harjoittavien eläkesäätiöiden ja eläkekassojen toimintaedellytyksiä, koska lähtökohdaksi uudessa lainsäädännössä on otettu yhdenmukaiset toimintasäännöt kaikille eläkelaitoksille. Esityksiin liittyy kuitenkin eräitä periaatteellisesti merkittäviäkin puutteita, jotka Eläkesäätiöyhdistys toi sosiaali- ja terveysvaliokunnan tietoon kuulemistilaisuudessa 15.9.2006.

ISMO HEINSTRÖM

ELÄKESÄÄTIÖIDEN JA ELÄKEKASSOJEN KOULUTUSTILAISUUDET SYKSYLLÄ 2006

Eläkesäätiöiden ja eläkekassojen ajankohtaisasioiden teemapäivä
27.9.2006, Ravintola Bank

Sijoitustoiminta eläkesäätiöissä ja -kassoissa -seminaari
31.10.2006, Ravintola Savoy

Eläkesäätiöiden ja eläkekassojen kirjanpito- ja tilinpäätöspäivät
• A-eläkesäätiöille ja lisäeläkekassoille, 23.11.2006, Scandic Marski
• AB- ja B-eläkesäätiöille ja -kassoille, 30.11.2006, Ravintola Bank

Eläkesäätiöiden ja eläkekassojen hallitusten jäsenten peruskoulutus
12.-13.12.2006, Holiday Inn Helsinki

Eläkesäätiöiden ja eläkekassojen sijoitusseminaari Ravintola Savoyssa huhtikuussa.

ELÄKESÄÄTIÖYHDISTYS - ESY RY
KALEVANKATU 13, 3. KERROS
00100 HELSINKI
PUH. (09) 687 7440
FAKSI (09) 687 74440
WWW.ELAKESAATIOYHDISTYS.FI